

การศึกษาความตระหนัก และความร่วมมือของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและ สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต

A Study of Awareness and Cooperation of Personnel and Students about Getting Rid of Garbage and Environment in Rangsit University

ธีรารักษ์ กลิ่นสุคนธ์ จิระศักดิ์ สารรัตน์ และ อรรถญา พิกุลพารังโรจน์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความตระหนัก และความร่วมมือของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน ได้แก่ นักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยรังสิต และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ตั้งแต่อายุ 18-25 ปี อยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ และคณะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ตามลำดับ 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการ ขยะและสิ่งแวดล้อมจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา คือ โทรทัศน์ และป้ายประกาศ ส่วนใหญ่เคยพบข่าวสาร หรือสื่อที่นำเสนอจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ได้อาการมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ภายใน (RSU-Channel) และ สื่อบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม คือ เพื่อติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเปิดโลกทัศน์/รับสิ่งที่ใหม่เป็นประโยชน์ต่อ ตนเอง และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น เช่น อาจารย์ เพื่อน ฯลฯ ตามลำดับ 3) ด้านความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.87 โดยพบว่า ปัญหาขยะ และสิ่งแวดล้อมจัดเป็นปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องช่วยกัน และการรณรงค์ให้ลดปริมาณ การทิ้งขยะมีส่วนช่วยให้บ้านเมืองสะอาด และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นที่เท่ากันมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมา คือ การสนับสนุนให้มีโครงการขยะในสถานศึกษา มีส่วนช่วยลดปริมาณขยะได้ ที่ค่าเฉลี่ย 4.52 และการเก็บขยะมูลฝอย โดยแยกขยะรีไซเคิล ขยะย่อยสลายได้ และขยะทั่วไปออกจากกันเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องทำ ที่ค่าเฉลี่ย 4.51 ตามลำดับ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะในมหาวิทยาลัยรังสิตมากที่สุด คือ คัดแยกขยะมูล ฝอยก่อนทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 79.13 รองลงมา คือ ถังขยะภายในมหาวิทยาลัยมีการแยกประเภทถึงขยะอย่างชัดเจน (เขียว เหลือง แดง) คิดเป็นร้อยละ 77.10 และเมื่อเห็นไฟหรือน้ำเปิดทิ้งไว้ ท่านปิดทันที คิดเป็นร้อยละ 70.74 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความตระหนัก ความร่วมมือ การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

Abstract

This survey research aimed to get information in light of awareness and cooperation of garbage and environment in Rangsit University. The sample group consisted of 393 students and staffs of Rangsit University. The data were collected through the questionnaire, and processed and analyzed by SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows. The results were found as follows: 1) The majority of respondents were female. They were first-year students in the Faculties of Business Administration, Communication Arts, and Hospitality Industry. 2) The subjects got information about garbage eradication and environment from the Internet, television, and notice boards respectively. The majority of information was related to the eradication of garbage and environment within the university, the Internal television (RSU Channel) and personal media, focusing on getting information and movement of garbage and environment eradication at Rangsit University for getting useful things and sharing ideas with others. 3) The awareness of the respondents in terms of garbage and environment eradication in Rangsit University was in a high level with mean scores of 3.87. It was also found that the problems of garbage and environment were the main grounds of Rangsit University and officials to have a garbage reduction campaign resulting in a cleaner country, and better environment; the mean scores of this were 4.56. The campaign of garbage projects in educational institutes was perceived highly, with the mean scores of 4.52. And the campaign of recycle and digested garbage were urgently considered; it received the mean scores of 4.51. 4) The respondents' cooperation with the garbage and environment eradication regarding classifying the garbage before putting it into the garbage bin was in the highest level (79.13%). Putting the garbage in the exact garbage bins (77.10 %), and turning off the unattended light or water taps were urgently considered (70.74 %).

Keywords : awareness, cooperation, garbage eradication and environment

1. บทนำ

มนุษย์และธรรมชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งและแน่นแฟ้นและเป็นความสัมพันธ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด จากลักษณะของความสัมพันธ์แบบที่มนุษย์ถูกควบคุมโดยธรรมชาติในสมัยก่อน ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์แบบมนุษย์เอาชนะธรรมชาติ ในบางพื้นที่บนพื้นโลกมีลักษณะของความสัมพันธ์เป็นแบบมนุษย์กำลังถูกทำลายโดยธรรมชาติ (มนัส, 2532)

มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกยุค ทุกสมัยที่ผ่านมามีต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การกระทำของมนุษย์ล้วนมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ้นไม่มากก็น้อย ทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม ชั่วคราวหรือถาวร ในทางเสื่อมเสียหรือส่งเสริม ปัญหามลพิษของสิ่งแวดล้อมเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วโลก และมีแนวโน้มมากขึ้นทุกวัน (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8-10, 2541)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) มีวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปีได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และมีการกำหนดพันธกิจในการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

การจัดการกับปัญหาขยะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากจะต้องมีวิธีการจัดการกับขยะอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว การจัดการที่แหล่งกำเนิดก็มีความสำคัญเช่นกัน ซึ่งการจัดการขยะจากแหล่งกำเนิดนั้นสามารถกระทำได้หลากหลายวิธี ทั้งนี้หากประชาชนมีความตระหนักในเรื่องสภาวะแวดล้อมและปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นจากขยะจะทำให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพ หากทุกคนขาดความตระหนักในปัญหาขยะแล้วการจัดการกับปัญหาขยะก็จะประสบกับปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งยังส่งผลเสียต่อพื้นที่อีกด้วย

การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยรังสิตได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการให้ความสำคัญและความตระหนักในการจัดการสภาวะแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต และได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการดำเนินกิจกรรมทางด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ ของนักศึกษา บุคลากร และชุมชน โดยรอบมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมและการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยรังสิตให้เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ ในการสื่อสารภายในองค์กรเพื่อต้องการให้บุคลากร และนักศึกษามีความตระหนัก และความ

ร่วมมือเกี่ยวกับการจัดการขยะในมหาวิทยาลัยรังสิต ต้องมีการใช้เครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากร ช่วยให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือของบุคลากรและหน่วยงาน ช่วยให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารองค์กรจึงต้องตระหนักเสมอว่าพนักงานทุกคนควรมีโอกาสได้รับข่าวสารและสามารถสื่อสารข้อมูลกันได้ในทุกระดับ

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการพัฒนามหาวิทยาลัยรังสิตสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งได้เล็งเห็นประโยชน์ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ ของนักศึกษา บุคลากร และชุมชน โดยรอบมหาวิทยาลัยรังสิต ดังนั้นการศึกษาวิจัยในเรื่อง “ความตระหนัก และความร่วมมือของบุคลากร และนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการขยะในมหาวิทยาลัยรังสิต” จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการวางแผนงานในการกระตุ้นเตือนให้บุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต เกิดความตระหนักและความร่วมมือในการจัดการขยะ และใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ในมหาวิทยาลัยและชุมชนใกล้เคียงต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารของบุคลากร และนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อศึกษาความตระหนักของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต
3. เพื่อศึกษาความร่วมมือของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย คือ บุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามหลักทางสถิติ ด้วยการแปรผันตามกันระหว่างขนาดกลุ่มตัวอย่างกับความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) โดยมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างไม่เกินร้อยละ 5 จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 3 ความตระหนักของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากบุคลากรและนักศึกษาและรอรับทันที จำนวน 393 ชุด โดยทำการเก็บข้อมูลทุกอาคารในมหาวิทยาลัย ระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

1) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นนักศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่/บุคลากร และอาจารย์ ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ สังกัดอยู่ในคณะบริหารธุรกิจมากที่สุด รองลงมา คือ คณะนิเทศศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ตามลำดับ

2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมจากสื่ออินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ และป้ายประกาศ ตามลำดับ ส่วนใหญ่เคยพบข่าวสารหรือสื่อที่นำเสนอเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต จากบอร์ดประชาสัมพันธ์ได้อาการมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ภายใน (RSU-Channel) และสื่อบุคคล วัตถุประสงค์ในการเปิดรับข่าวสาร คือ เพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเปิดโลกทัศน์/รับสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น

3) ความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.87 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมจัดเป็นปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องช่วยกัน และการรณรงค์ให้ลดปริมาณการทิ้งขยะมีส่วนช่วยให้บ้านเมืองสะอาด และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นที่เท่ากันมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.56 รองลงมา คือ การสนับสนุนให้มีโครงการขยะในสถานศึกษา มีส่วนช่วยลดปริมาณขยะได้ ที่ค่าเฉลี่ย 4.52 และการเก็บขยะ

มูลฝอยโดยแยกขยะรีไซเคิล ขยะย่อยสลายได้ และขยะทั่วไปออกจากกันเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องทำ ที่ค่าเฉลี่ย 4.51 ตามลำดับ

4) การมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะในมหาวิทยาลัยรังสิตมากที่สุด คือ คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 79.13 รองลงมา คือ ถังขยะภายในมหาวิทยาลัย มีการแยกประเภทถังขยะอย่างชัดเจน (เขียว เหลือง แดง) จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 77.10 และเมื่อเห็นไฟ หรือน้ำเปิดทิ้งไว้ ทานปิดทันที จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 70.74 ตามลำดับ

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมา คือ โทรทัศน์และป้ายประกาศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกระบวนการในการเลือกรับสาร (Selectivity Process) ของ Joseph T. Klapper (1980) (อ้างถึงในวิรัชสิทธิ์กุล, 2538) ที่กล่าวว่า บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการ และเลือกรับข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติความเชื่อของตนเอง โดยบุคคลจะจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการไว้เป็นประสบการณ์เพื่อที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารของชวรัตน์ (2527) ที่กล่าวว่า มนุษย์จะเลือกรับข่าวสารเนื่องจากสาเหตุจากปัจจัยหลาย ๆ ด้าน โดยด้านหนึ่งเพื่อประโยชน์ใช้สอยส่วนตัว หรือเลือกรับเฉพาะสื่อที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับแต่ละคนได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยพบข่าวสารหรือสื่อที่นำเสนอเกี่ยวกับการจัดการขยะและ

สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอารยา (2535) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโฆษณาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มักรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เปิดรับและสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจะมีความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ได้อาการมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ภายใน (RSU-Channel) และสื่อบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Samuel L. Becker (1979) (อ้างถึงในศราณี, 2545) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและความหลากหลาย สิ่งที่สำคัญจึงต้องเข้าใจการเปิดรับสื่อของผู้รับสารเป็นสำคัญ ซึ่งได้สรุปถึงการเปิดรับสื่อของผู้รับสารว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อตามลักษณะที่สำคัญ คือ การเลือกสื่อที่สามารถจัดหามาได้ (Availability) กล่าวคือ ธรรมชาติของมนุษย์นั้นจะใช้ความพยายามเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น อะไรที่ได้มาง่ายก็มักจะไม่ได้รับการเลือกแต่ถ้าสามารถได้มาไม่ยากนัก ก็มักจะเลือกสิ่งนั้นเช่นเดียวกับสื่อ ผู้รับสารจะเลือกสื่อที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก และเลือกสื่อที่สะดวก (Convenience) ปัจจุบันผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อบุคคล แต่ละคนก็จะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่ต่างกันตามที่สะดวก

สำหรับวัตถุประสงค์ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม คือ เพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเปิดโลกทัศน์/รับสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิด McCombs and Becker (1979) (อ้างถึงในศรานิ, 2545) ได้กล่าวว่า ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับสื่อเพื่อสนองความต้องการของตนในการอ่าน ฟัง และชม ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาความเคลื่อนไหว และสังเกตการณ์รอบตัว เพื่อที่จะได้รู้ว่าอะไรกำลังจะเกิดขึ้น

ด้านความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมจัดเป็นปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย เป็นหน้าที่ของทุกคนต้องช่วยกัน และการรณรงค์ให้ลดปริมาณการทิ้งขยะมีส่วนช่วยทำให้บ้านเมืองสะอาด และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นที่เท่ากันมากที่สุด รองลงมา คือ การสนับสนุนให้มีโครงการขยะในสถานศึกษา มีส่วนช่วยลดปริมาณขยะได้ และการเก็บขยะมูลฝอยโดยแยกขยะรีไซเคิลขยะย่อยสลายได้ และขยะทั่วไปออกจากกันเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องทำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Carter V. Good (1973) ที่กล่าวว่า ความตระหนักเป็นความรู้สึกที่แสดงถึงการเกิดความรู้ของบุคคลหรือการที่บุคคลแสดงความรู้สึกรับผิดชอบต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของมณีส (2535) ที่กล่าวว่า ความตระหนักในทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม คือ การรู้จริง ความซาบซึ้งการเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องที่สนใจมีความคิดว่า อะไรผิด อะไรถูก อะไรเป็นผลดี อะไรเป็นการได้กระทำจริง ปฏิบัติจริงในการทำกิจกรรม ต่าง ๆ บ่งบอกได้ว่าประชาชนล้วนแต่รับรู้ถึงแม้ว่าจะมีประชาชนอีกส่วนหนึ่งที่ตระหนักและเกิดจิตสำนึกในการจัดการสิ่งแวดล้อม แต่ไม่สามารถจะจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะขาดการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจังจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในรูปแบบของเครือข่าย กลุ่ม และองค์กรภาคประชาชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นมีลักษณะเชื่อมโยงกันเป็นตา

ข่ายวิธีการแก้ไขปัญหา ก็ต้องอาศัยเครือข่ายเช่นกัน เครือข่ายการสื่อสารจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่ผู้ศึกษาเห็นว่า จะทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกิดผลในเชิงรูปธรรมยิ่งขึ้น และมากกว่าการแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะในมหาวิทยาลัยรังสิต มากที่สุดคือ คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง รองลงมา คือ ถังขยะภายในมหาวิทยาลัยมีการแยกประเภทถังขยะอย่างชัดเจน (เขียว เหลือง แดง) และเมื่อเห็นไฟ หรือน้ำเปิดทิ้งไว้ ทานปิดทันที ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนาวิรี (2546) ที่ศึกษาเรื่อง ความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาค่าเสียโอกาสของการไม่แยกขยะในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชากรในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย ส่วนใหญ่คัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง ประเภทของขยะที่ถูกคัดแยกมากที่สุด คือ ขวดพลาสติก/ถุงพลาสติก นอกจากนี้ประชาชน และยินดีให้ความร่วมมือในการแยกขยะก่อนนำไปทิ้งทุกครั้ง หากเทศบาลเมืองเชียงราย จัดวางถังขยะแบบแยกขยะให้ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย ระดับมาก คือ ความตระหนักในสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง ระดับมาก คือ แยกแล้วก็นำไปทิ้งในถังขยะเดียวกัน

6. บทสรุป

จากการศึกษาความตระหนัก และความร่วมมือของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า บุคลากรและนักศึกษามีความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิตอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับ

การจัดการขยะในมหาวิทยาลัยรังสิตมากที่สุดในการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง ซึ่งจะเป็นผลเพื่อนำไปส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิตให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการนำเสนอข่าวสารหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยรังสิตผ่านสื่อบอร์ดประชาสัมพันธ์ได้อาคาร สื่อโทรทัศน์ภายใน (RSU-Channel) สื่อบุคคล ฯลฯ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเพราะเป็นสื่อที่มีการเปิดรับเป็นจำนวนมาก

2. จากผลการวิจัย มีความตระหนักในปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมจัดเป็นปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องช่วยกัน และการรณรงค์ให้ลดปริมาณการทิ้งขยะมีส่วนช่วยทำให้บ้านเมืองสะอาด ควรมีการจัดโครงการรณรงค์ให้ทุกคนช่วยกัน เพื่อช่วยกันจัดการปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

3. จากการดำเนินโครงการเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา ในการจัดโครงการประกวดภาพถ่าย ขยะคือศิลปะ โครงการทิ้ง ถูก ถึง และโครงการกินแล้วเก็บจะได้ไม่อายแมว ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างมาก ดังนั้นควรมีการจัดโครงการรณรงค์เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเกี่ยวกับภายนอกมหาวิทยาลัยรังสิตในชุมชนบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรและนักศึกษา ร่วมกันเพื่อจัดการ

ปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยและชุมชน

7. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณดร.พงศ์ภัทร อนุมัตราชกิจ ที่ปรึกษาการวิจัย ที่ดูแลและให้คำปรึกษา และขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ ดร.จิรัชมา วิเชียรปัญญา และอาจารย์นิพนธ์ เจริญพจน์ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ทั้งในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขเครื่องมือในการประเมินโครงการ ตลอดจนขอขอบคุณสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

8. เอกสารอ้างอิง

- กัญญาวิริ ศรีบุรี. (2546). ความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาค่าเสียโอกาสของการไม่แยกขยะในเขตเทศบาลเมืองเข็ญราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. (2527). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพ์ใจ ปัทมสันตวงค์. (2542). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของโครงการรณรงค์แยกประเภทขยะของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศราณี มณีโชติ. (2545). การเปิดรับ ความพึงพอใจ
และการใช้ประโยชน์จากการรับฟังรายการ
ความรู้ทางการเกษตร ของเกษตรกรที่เข้า
ร่วมโครงการ โรงเรียนเกษตรทางอากาศ
ผ่านทางกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหา
บัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานสิ่งแวดล้อม ภาคที่ 8 -10. (2541). การจัดการ
มูลฝอยและน้ำเสีย. กรุงเทพมหานคร : คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- อารยา ศุภทรมงคล. (2535). พฤติกรรมการเปิดรับ
ข่าวสารโฆษณาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสื่อ
โทรทัศน์ของประชาชนใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส สุวรรณ. (2532). ระเบียบวิธีวิจัยทางภูมิศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2535). นิเวศวิทยากับการพัฒนาศรษฐกิจ.
กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- Joseph T. Klapper. (1980). Discovering Mass
Communication Theory. New York:
Prentice. Hall.
- Good Carter V. (1973). Dictionary of Education.
New York : McGraw-Hill Book Company.
- McCombs, Maxwell E. & Becker, L. B. (1979).
Using Communication Theory. Englewood
Cliff: Prentice Hall.
- Samuel L. Becker. (1979). Attitude Structure and
Function. Hillsdale, NJ : L. Erlbaum
Association.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics : An Introductory
Analysis. 2nd ed. New York : Harper
and Row.